

خلاصه موضوع / موضوعات مطرح شده در جلسه:

ششصد و هفتمین جلسه گروه علوم بهداشتی و تغذیه فرهنگستان علوم پزشکی روز دوشنبه ۱۴۰۴/۱۰/۲۲ با موضوع "انسجام آموزش پزشکی در چالش های نظام سلامت" تشکیل شد.

در ابتدای جلسه آقای دکتر حمید اکبری مشاور عالی معاونت آموزشی وزارت بهداشت، توضیحاتی در مورد عوامل موثر بر سیاستگذاری آموزش عالی سلامت و تاریخچه نظام آموزش پزشکی ارائه کردند:

عوامل موثر بر سیاستگذاری: سیاسی - اقتصادی (بودجه ها و هزینه های آموزشی) - اجتماعی فرهنگی (ساختار جمعیتی، نگرش اجتماعی و نیازهای جامعه) - فناوری - قانونی و نظارتی

تحولات تاریخی سیاستگذاری در ۴ دوره کلیدی خلاصه می شود:

سال های ۱۳۵۷-۱۳۶۴ ادغام آموزش و خدمات سلامت. سیاست ها بایستی از دل نیازهای واقعی جامعه و بحران ها برآید (با رویکرد عدالت اجتماعی)، باز تعریف نقش دانشگاهها به عنوان نهاد های خدمت محور

سال ۱۳۶۴ تا ۱۳۷۰ تفکیک از وزارت علوم و تاسیس وزارت بهداشت و دانشگاههای تابعه. تربیت پزشک جامعه محور و عدالت مدار و تقویت نظام شبکه بهداشت و درمان با رویکرد ارتقاء آموزش.

سال ۱۳۷۰ تا ۱۳۸۰ دوره بازسازی و کیفیت گرایی. بازنگری کوریکولوم ها، ترویج آموزش مبتنی بر شواهد و مهارت های بالینی و ارزیابی با شاخص های آموزشی سنجش پذیر

سال ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۰ تطابق با استانداردهای جهانی آموزش پزشکی - اعتبار بخشی به عنوان ابزار کنترل کیفیت - بومی سازی استانداردهای فدراسیون آموزش پزشکی.

سال ۱۳۹۰ تا کنون دوران نوگرایی - شایستگی محوری و تحول آموزشی، سال ۱۳۹۴ تدوین و اجرای برنامه تحول و نوآوری در آموزش، سال ۱۳۹۸ تعالی دانشگاهها در مدل ۶ وجهی، سال ۱۴۰۱ برنامه عدالت تعالی و بهره برداری،

سال ۱۴۰۴ تحول در آموزش با رویکرد ارتقای کیفیت آموزش و تسهیل گری

در دهه اخیر، مدل چرخه سیاستگذاری آموزش با تاکید بر مولفه های ذی نشان

زمینه محتوا و فرآیند به عنوان اصولی پویا و انعطاف پذیر برای تحلیل و بهبود مستمر سیاست ها.

ذی نقشان در چهار سطح تعریف می شوند:

۱- کلان- نهاد های سیاستگذار و ملی (مجلس شورای اسلامی- شورایعالی انقلاب فرهنگی)

۲- میانی- نهادهای تنظیم گر و برنامه ریز تخصصی (وزارت بهداشت)

۳- مشارکتی و پشتیبان (دانشجویان بخش خصوصی و سازمان های بین المللی)

۴- اجرایی (دانشگاهها- انجمن ها و نهاد های علمی)

- سیاست کلان در تحول آموزش پزشکی بسوی نوآوری (مرجعیت علمی و بین المللی سازمانها در تمام برنامه ها، پاسخگویی اجتماعی و عدالت محوری)
- تربیت رهبران آموزشی با تفکر انتقادی
- آمایش سرزمینی مصوب شورایعالی انقلاب فرهنگی برای تمرکز زدائی و گسترش بی رویه
- توسعه آموزش مجازی و هوشمند سازی و فن آوری نوین
- ماموریت گرایی و هدفمند بودن آموزش
- برگزاری آزمون های الکترونیک
- ضرورت همگرایی در آموزش
- بایستی نگاه ساختاری در معاونت آموزشی وجود داشته باشد.
- از نظر کارکردی بویژه اعتبار بخشی، جای ارتقای سلامت پیشگیری خالی است.
- در شرایط موجود با استفاده از امکانات و ابزارهای موجود نیاز به یک تغییر رویه داریم.
- کشور در این حوزه نیاز به اقدامات و برنامه هایی در سه سطح دارد: حیاتی و فوری- نیمه فوری- و توسعه برای آینده
- ظرفیت دانشگاهها به شکل نادرستی بالا رفته است راهکارهای کاهش بار حجم آموزش در سطوح پایه تهیه شده است.
- بایستی پایان نامه های آنها را با ظرفیت فعلی اعضای هیئت علمی پاره وقت بهره گرفت گرفت .
- در فاز میان مدت: به مفهوم آمایش سرزمینی، هوشمند سازی آموزش و ایجاد چت بات در پاسخگویی به سئولات آئین نامه ای دانشجویان پرداخته شود.
- در فاز بلند مدت: بایستی برخی مفاهیم آموزش شخصی سازی شده آموخته شود.
- در سالهای آتی دانشجویان و مدیران و اعضای هیات علمی از نسل جدید خواهند بود لذا مفهوم دانشگاه و آموزش تغییر خواهد کرد.
- مفهوم singularity و درهم تنیدگی در شاخه های علم تحلیل شود.

ادغام فناوری های نوین- ارزیابی و اعتبار بخشی- اصلاحات هماهنگ در سطوح مختلف سیاستگذاری- توسعه برنامه های جامعه محور- گسترش آموزش میدانی بویژه سطح ۱ سازماندهی شوراها و گروههای آموزشی پاسخگو تسهیل گر.

- تغییرات محیط کار- تحولات جمعیتی- دگرگونی مفاهیم جمعیتی- توسعه فناوری

تبادل کیفیت و کمیت نظام آموزش- بازخورد نظام ها

در ادامه بحث مدعوین و اعضاء محترم گروه نظرات و پیشنهادات خود را به شرح ذیل ارائه کردند:

- یکی از چالش ها رای های دیوان عدالت اداری در خصوص مجوز تحصیل همزمان دانشجوی پزشکی در سایر رشته ها می باشد.
- در اجرای برنامه ها متوقف مانده ایم و هنوز استفاده درستی از فناوری نداریم.
- موضوع افزایش جذب و پذیرش دانشجو و سهمیه ها یک چالش دیگر است.
- نسبت پزشک شاغل به جمعیت نیازمند خدمات سلامت کافی نیست
- فقد و کمبود تجهیزات و اعضای هیات علمی نسبت به دانشجویان افزایش ظرفیت یافته.
- تاثیر سطح حقوق و مزایای رزیدنت ها و مشمولین طرح نیروی انسانی در ارائه خدمات سلامت
- تضاد منافع در سیستم سلامت خود یک چالش است.
- به تخصص پزشک سلامت و سالمندی نیاز داریم ولی سیستم بازدارنده است.
- آیا روش ادغام در سایر کشورها بررسی شده و نتیجه آن چه بوده است؟
- تعاملی بین آموزش و پرورش وزارت علوم و بهداشت وجود ندارد.
- خروجی های ضعیف سیستم آموزش و پرورش موجود امکان ارتقاء دانشجویان در دانشگاهها را می کاهد.
- ضرورت تزریق بدنه علمی از دانشگاه به آموزش و پرورش وجود دارد.
- باید خلاقیت را از همان دوران تحصیل دانش آموزان شروع نمود و رویکرد حل مسئله نقادانه را تقویت کرد.
- اشکال در مفهوم ارتقای کیفیت و موکول کردن آن به کمیت (کمیت جزئی از کیفیت است)
- ضرورت و آموزش اخلاق حرفه ایی در دوره ها و سطوح مختلف پزشکی
- باید از همپوشانی برنامه ها در طرح ادغام وزارت بهداشت جلوگیری شود.
- چالش در کوریکولوم ها و کارورزی ها وجود دارد که بایستی بازنگری شود.
- شاید نیاز به تجمیع گروهها، رشته ها یا حتی دانشکده ها داشته باشیم.

- تعادل بین معاونت ها در وزارت بهداشت بایستی تقویت شود.
 - باید تعادل ساختاری در افتتاح دانشکده ها با توجه به کمبود نیروی تخصصی و تجهیزات وجود داشته باشد .
 - یک کارگروه تخصصی برای بررسی موضوع در فرهنگستان ایجاد شود و برای جهت دادن سهمیه به نخبگان در دانشگاه کار شود و صرفاً "نبایستی موکول به تخصیص اعتبار و هزینه باشد بلکه امتیاز تحصیل همزمان در سایر رشته ها می تواند کمک کننده باشد.
 - باید مدل هایی طراحی شود تا در حفظ دانش آموختگان و جلوگیری از مهاجرت آنها کار شود.
 - از رتبه فروشی به سوی آماده سازی دانشجویان سهمیه ایی تغییر رویه دهیم.
 - تخصیص پایه های تشویقی به اعضای هیئت علمی نخبه موجب افزایش انگیزه می شود.
 - نیاز به ادغام علمی آموزش با خدمات سلامت در نظام داریم.
 - دوره های کهد برای دانشجویان پزشکی مشابه علوم پایه تدوین شود و پایان نامه های مشترک با سایر رشته های علوم پزشکی تعریف و طراحی شود.
 - اعتبار بخشی آموزشی به تخصصی ارتقاء یافته ولی بودجه و مجوز اتصال نداریم.
 - از تجربه زیستی استفاده از مطب و بخش خصوصی در آموزش برای بیماران سرپائی بهره بگیریم.
 - بایستی در برنامه آموزشی دوران دبیرستان با پرورش و مهارت افزائی و منتقدانه، سیستم آموزشی مربوطه را به نظام آموزشی عالی نزدیک نمود.
 - مداخلات غیر کارشناسی در کار تخصصی برنامه های آموزشی موجب اختلال یا توقف در کار می شود.
 - ساماندهی سهمیه ایی دانشجویی بایستی بازنگری مدیریت شود و از بروز مداخلات غیر کارشناسی جلوگیری شود.
- در پایان مقرر شد یک سند حمایت طلبی توسط معاونت آموزشی وزارت با همکاری متخصصین مربوطه و نمایندگان دانشگاهها تدوین و ارائه شود.